

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 1 з 23

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНЬСКА ДЕРЖАВНА МОРСЬКА АКАДЕМІЯ**

ПОГОДЖУЮ

Перший проректор
Херсонської державної
морської академії

Олена ДЯГИЛІЄВА

04.05.2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор
Херсонської державної
морської академії

Віктор ГУСЄВ

04.05.2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАВЧАЛЬНО-ТРЕНАЖЕРНУ ПІДГОТОВКУ У
ХЕРСОНСЬКІЙ ДЕРЖАВНІЙ МОРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ
СМЯ 04-293-2026
Версія № 2**

СХВАЛЕНО

вченою радою
Херсонської державної
морської академії
протокол від 30.04.2026 р. № 12
учений секретар

Мар'яна БАБИШЕНА

Введено в дію наказом
від 04.05.2026 р. № 83

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 2 з 23

ЗМІСТ

Передмова

1.	Площина застосування.....	3
2.	Нормативні посилання.....	4
3.	Терміни, визначення, скорочення.....	5
4.	Загальні положення.....	7
5.	Завдання навчально-тренажерної підготовки.....	8
6.	Порядок проходження навчально-тренажерної підготовки.....	11
7.	Прикінцеві положення.....	15

	Додаток 1 Заява.....	16
--	----------------------	----

	Додаток 2 Договір про навчання в Центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії.....	17
--	---	----

	Додаток 3 Свідоцтво фахівця.....	19
--	----------------------------------	----

Аркуш розсилки

Аркуш ознайомлення

Аркуш обліку змін

Аркуш обліку періодичних перевірок

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 3 з 23

ПЕРЕДМОВА

1. «Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії» (далі – Положення) розроблено завідувачем Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Іваном РЯБУХОЮ та фахівцем Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Іриною ТАТОЧЕНКО.
2. «Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії» схвалюється вченою радою Херсонської державної морської академії.
3. «Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії» вводиться в дію наказом ректора Херсонської державної морської академії.
4. «Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії» розміщується в Електронному каталозі діючої нормативної бази ХДМА та Реєстрі внутрішніх нормативних документів ХДМА.
5. Оновлення Положення проводиться з інтервалом, що не перевищує п'ять років.
6. Зміни до Положення розробляються за результатами застосування його на практиці у ХДМА, або за умови зміни вимог нормативних документів, на підставі яких його розроблено.

1. ПЛОЩИНА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1. Площиною застосування Положення є організація діяльності Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації з питань навчально-тренажерної підготовки здобувачів вищої освіти Херсонської державної морської академії.

1.2. Положення може бути надано для перевірки, огляду, ознайомлення іншим підприємствам, установам, організаціям, роботодавцям, державним органам, органам місцевого самоврядування, аудиторам із сертифікації якості та ін.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 4 з 23

2. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Положення розроблено з урахуванням вимог таких нормативних документів:

- Конституція України;
- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. №1556-VII (зі змінами);
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (зі змінами);
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у європейському просторі вищої освіти (ESG 2015);
- Статут Херсонської державної морської академії;
- Кодекс корпоративної культури та академічної доброчесності в ХДМА;
- Документована процедура Управління документацією;
- Положення про організацію освітнього процесу в ХДМА;
- Посадові інструкції завідувача Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації, методиста та іншого навчально-допоміжного персоналу;
- Положення про прийняття, переведення та звільнення з посад науково-педагогічних та педагогічних працівників ХДМА;
- Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядок їх присвоєння затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1499;
- Наказ Міністерства Інфраструктури України від 07.10.2014 № 491 «Про затвердження вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань осіб командного складу та суднової команди»;
- Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 25.11.2004 № 1042 «Про затвердження Положення про огляд підприємств, організацій та установ, що проводять підготовку моряків»;
- Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків і несення вахти 1978 року з поправками (ПДНВ);
- Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 23.06.2023 № 535 «Деякі питання зразків документів осіб командного складу і суднової команди морських суден, що засвідчують належну кваліфікацію обіймати посади на судні та ідентифікувати їх власників»;
- ІМО модельні курси;
- Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 10.11.2015 № 766-VIII (зі змінами).

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 5 з 23

3. ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ, СКОРОЧЕННЯ

3.1. У Положенні терміни вживаються у такому значенні:

Навчально-тренажерна підготовка – відповідна схвалена обов’язкова підготовка здобувачів вищої освіти Херсонської державної морської академії, моряків, членів екіпажів торговельних суден, у тому числі тих, що здійснюють плавання внутрішніми водними шляхами України, здобута у відповідному навчально-тренажерному закладі.

Успішне завершення схваленої обов’язкової навчально-тренажерної підготовки засвідчується відповідним документом установленого зразка (свідоцтва або свідоцтва фахівця).

Заклади з підготовки моряків – заклади морської освіти, а також підприємства, установи, організації, які здійснюють підготовку моряків на короткострокових курсах.

Заклад морської освіти – заклад вищої чи фахової передвищої освіти, який здійснює підготовку здобувачів вищої освіти, моряків за акредитованими у встановленому законодавством порядку освітньо-професійними програмами, що відповідають вимогам Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року і Кодексу дипломування або Міжнародної конвенції про стандарти підготовки, сертифікації персоналу риболовних суден та несення вахти 1995 року.

Звання особи командного складу – професійна кваліфікація капітана або особи командного складу.

Кваліфікаційний документ – професійний диплом, підтвердження до професійного диплома, сертифікат компетентності, підтвердження до сертифіката компетентності, професійний диплом, виданий іноземною державою, свідоцтво фахівця, свідоцтво фахівця про спеціальну підготовку, свідоцтво про спеціальну підготовку персоналу пасажирських суден.

ПДНВ – Кодекс із підготовки і дипломування моряків та несення вахти, схвалений Резолюцією 2 Конференції Сторін Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року від 07.07.1995 р. та Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року з манільськими поправками.

МПЗЗС-72 – Правила запобігання зіткненню суден у морі ППСС, МППСС, МППСС-72.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 6 з 23

Стаж роботи на судні – робота або проходження практичної підготовки на судні, що є обов’язковою умовою для видавання / отримання чи підтвердження професійного диплома або іншого кваліфікаційного документа, що підтверджується записами у послужній книжці моряка або в інших документах.

Стандарт компетентності – рівень професійних навичок здобувача вищої освіти, моряка, необхідний для належного виконання функцій на судні, який відповідає критеріям, визначеним Кодексом дипломування, Конвенцією 1995 року.

Рівень експлуатації – рівень відповідальності моряка, визначений Кодексом дипломування або Конвенцією 1995 року (вахтового помічника капітана, вахтового помічника капітана прибережного плавання, судноводія-механіка, вахтового помічника капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, вахтового помічника капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, вахтового механіка, електромеханіка, радіоелектроніка першого класу, радіоелектроніка другого класу).

Рівень управління – рівень відповідальності моряка, визначений Кодексом дипломування або Конвенцією 1995 року (капітана, капітана прибережного плавання, капітана-механіка, капітана риболовних суден довжиною 24 метри і більше, капітана риболовних суден прибережного плавання довжиною 24 метри і більше, старшого помічника капітана, старшого механіка, другого механіка).

3.2. Скорочення:

ХДМА, академія – Херсонська державна морська академія;

Центр – Центр тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації;

ІМО – Міжнародна морська організація (International Maritime Organization);

ЗАРП – засоби автоматичної радіолокаційної прокладки;

ЕКНІС – електронні картографічні та навігаційно-інформаційні системи;

ГЕУ – орган керування головної енергетичної установки;

ГМЗЛБ – Глобальна морська система зв'язку у разі лиха та для гарантування безпеки;

МРС і МРСС – Морська рухома служба і Морська рухома супутникова служба;

РКЦ – рятувально-координаційні центри;

Здобувач, здобувачі – здобувач / здобувачі вищої освіти;

Слухач – особа, яка проходить навчально-тренажерну підготовку в Центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 7 з 23

4. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. Положення регламентує роботу Центру академії з питань організації курсів із навчально-тренажерної підготовки здобувачів вищої освіти ХДМА та моряків, членів екіпажів торговельних суден, у тому числі тих, що здійснюють плавання внутрішніми водними шляхами України.

4.2. Центр створюється та ліквідується за наказом ректора академії.

4.3. Навчально-тренажерна підготовка здобувачів вищої освіти, моряків проводиться у відповідних морських закладах вищої освіти чи акредитованому навчально-тренажерному закладі-підприємстві, організації або установі, що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти, моряків та має систему управління якістю у сфері підготовки здобувачів вищої освіти, моряків відповідно до конвенції ПДНВ, сертифіковану органом із сертифікації, призначеним відповідно до чинного законодавства України на виконання робіт із сертифікації систем управління якістю, оснащена тренажерами (засобами для здійснення підготовки, зазначеної у відповідних програмах) і забезпечено матеріально-технічною базою, обладнанням та засобами практичної демонстрації.

4.4. Центр підпорядковується проректору з науково-педагогічної роботи ХДМА.

4.5. Центр функціонує на підставі щорічного плану роботи.

4.6. План роботи Центру розробляється, обговорюється і затверджується на засіданні Центру.

4.7. Звіт про діяльність Центру обговорюється і затверджується на засіданні Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації ХДМА.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 8 з 23

5. ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНАЖЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ

5.1. Основними завданнями навчально-тренажерної підготовки здобувачів вищої освіти ХДМА, моряків, членів екіпажів торговельних суден, у тому числі тих, що здійснюють плавання внутрішніми водними шляхами України є:

- отримання, оновлення та розширення знань, формування професійних компетентностей – вимог до професійної підготовки, необхідної для належного виконання функцій на судні відповідно до критеріїв, визначених Конвенцією та Кодексом ПДНВ (із Манільськими поправками), Типовими модельними курсами Міжнародної морської організації та національними вимогами, які містять вимоги щодо знань, розумінь, умінь та навичок;
- ознайомлення з інноваційними технологіями, формами, методами та засобами навчання;
- вдосконалення освіти та професійної підготовки фахівців морської галузі шляхом поглиблення, розширення й оновлення їх професійних знань, умінь та навичок;
- впровадження у практику навчання кращих досягнень науки і техніки.

5.2. Основними завданнями за напрямом підготовки «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації) (Radar Navigation, Radar Plotting and Use of ARPA (Operational level))», «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка, використання ЗАРП, робота в колективі на містку, пошук і рятування (рівень управління)» (Radar Navigation at Management level, Radar, ARPA, Bridge Teamwork, Search and Rescue) є:

- використання радіолокатора та ЗАРП для гарантування безпеки плавання в будь-яких умовах, зокрема в умовах обмеженої видимості;
- впевнене використання МПЗЗС-72 для гарантування безпеки плавання;
- використання на навігаційному містку радіолокатора та ЗАРП у колективі;
- використання радіолокатора та ЗАРП із метою пошуку та рятування;
- перевірка рівня знань і вмінь слухачів після завершення підготовки в Центрі ХДМА.

5.3. Основними завданнями за напрямом підготовки «Використання електронних картографічних та навігаційно-інформаційних систем (ЕКНІС)» (The Operational Use of Electronic Chart Display and Information Systems (ECDIS)) є:

- навчання слухачів правилам використання обладнання та навігаційних функцій ЕКНІС;
- отримання можливості робити вибір та оцінювати всю пов'язану з підготовкою інформацію;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 9 з 23

- навчання архівації даних;
- ознайомлення слухачів із потенційними помилками відображення даних та звичайними помилками розшифрування даних;
- отримання знань щодо вжиття необхідних заходів у разі неправильного функціонування апаратури ЕКНІС;
- перевірка рівня знань і вмінь слухачів після завершення теоретичної та практичної підготовки в Центрі ХДМА.

5.4. Основними завданнями за напрямом підготовки «Управління складом навігаційної вахти на містку» (Bridge Resource Management) є:

- використання для гарантування безпеки плавання в будь-яких умовах усього комплексу радіо- і електронавігаційного обладнання ходового містка, інформаційних систем та органів керування змодельованого судна;
- робота на навігаційному містку в колективі;
- організація несення ходової навігаційної вахти в умовах інтенсивного судноплавства і стиснених районах плавання як у денних, так і в нічних умовах, а також у складних погодних умовах за наявності обмеженої видимості;
- несення ходової вахти під час лоцманської проводки, швартових операцій і у разі постановки судна на якір та зняття з якоря;
- управління великими суднами і суднами з незвичайними маневреними характеристиками;
- перевірка рівня знань і вмінь слухачів після завершення теоретичної та практичної підготовки в Центрі ХДМА.

5.5. Основними завданнями за напрямом підготовки «Управління складом вахти машинного відділення» (Engine-Room Resource Management) є:

5.5.1. здатність відтворювати роботу системи головних та допоміжних механізмів та вмикати / налаштувати пристрої для:

- моделювання навколишнього середовища для здійснення операцій із пристроями відповідного обладнання головної та допоміжних енергетичних установок;
- моделювання відповідних допоміжних систем, які вмикають мінімум: котлоагрегат, стерновий пристрій, загальну та розподільну системи електроенергії, в тому числі аварійні джерела електроенергії, систему палива, систему охолоджувальної води, мастильну систему, лляльну та баластну системи тощо;
- контролю та оцінювання роботи енергетичної установки і систем дистанційного управління;
- відтворення несправностей машин та обладнання;
- зміни зовнішніх умов під контролем інструктора: навантаження на ГЕУ, знеструмлення судна, зміна осадки судна, зміна температури забортної води;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 10 з 23

- зміни контрольованої інструктором динаміки тренажера: робота енергетичної установки в аварійних умовах, а також в умовах виходу з ладу допоміжних систем та механізмів: систем дизельного палива, систем мастила, систем важкого палива, систем забортної води, систем пари, для виконання спеціальних завдань навчання;

5.5.2. перевірка рівня знань та навичок слухачів після завершення підготовки в Центрі ХДМА.

5.6. Основними завданнями за напрямом підготовки «Оператор ГМЗЛБ з обмеженим дипломом» (Restricted GMDSS Operator) та «Оператор ГМЗЛБ з загальним дипломом» (General GMDSS Operator) є:

- навчання слухачів основним принципам і можливостям Морської рухомої служби і Морської рухомої супутникової служби (МРС і МРСС);
- моделювання ситуацій для набуття слухачами навичок практичної роботи в різних підсистемах ГМЗЛБ у різних ситуаціях;
- проведення групових тренувань для відпрацювання радіообміну з рятувально-координаційними центрами (РКЦ) під час проведення рятувальних операцій;
- моделювання аварійних ситуацій із метою проведення радіозв'язку у разі лиха;
- набуття і підтримування на високому рівні навичок застосування сучасних засобів радіозв'язку і використання нових типів устаткування;
- перевірка рівня знань і вмінь слухачів після завершення теоретичної та практичної підготовки в Центрі ХДМА.

5.7. Навчальні плани та програми навчально-тренажерної підготовки у Центрі ХДМА враховують сучасні та міжнародні вимоги щодо безпеки судноплавства, охорони людського життя на морі, охорони та захисту морського середовища і будь-які вдосконалення відповідного стандарту компетентностей, визначених Кодексом ПДНВ, національними вимогами та Типовими модельними курсами ІМО.

5.8. Навчання за планами та програмами навчально-тренажерної підготовки у Центрі ХДМА передбачає вивчення сучасних і актуальних наукових проблем морської галузі, нових актів законодавства, найкращого українського та зарубіжного досвіду тощо на лекціях, практичних заняттях, під час тренажерної підготовки, консультацій із теоретичних і практичних розділів освітніх компонент та перевірку компетентності на тренажерах і лабораторному обладнанні.

5.9. Проведення курсів навчально-тренажерної підготовки у Центрі ХДМА здійснюється за наказом ректора ХДМА після формування груп.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 11 з 23

6. ПОРЯДОК ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНАЖЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ

6.1. Основними документами, що регламентують зміст і організацію освітнього процесу з навчально-тренажерної підготовки у Центрі ХДМА є навчальні плани та програми, які розроблені викладачами, затверджені ректором академії та погоджені у встановленому порядку. Основною їх метою є отримання, удосконалення технічних знань, навичок і професіоналізму слухачів згідно з ПДНВ.

6.2. Курси навчально-тренажерної підготовки проходять за напрямками:

- «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації)» (Radar Navigation, Radar Plotting and Use of ARPA (Operational level));
- «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка, використання ЗАРП, робота в колективі на містку, пошук і рятування (рівень управління)» (Radar Navigation at Management level, Radar, ARPA, Bridge Teamwork, Search and Rescue);
- «Використання електронних картографічних та навігаційно-інформаційних систем (ЕКНІС)» (The Operational Use of Electronic Chart Display and Information Systems (ECDIS));
- «Управління складом навігаційної вахти на містку» (Bridge Resource Management);
- «Управління складом вахти машинного відділення» (Engine Room Resource Management);
- «Оператор ГМЗЛБ з обмеженим дипломом» (Restricted GMDSS Operator);
- «Оператор ГМЗЛБ із загальним дипломом» (General GMDSS Operator).

6.3. Вступні вимоги до слухачів курсів навчально-тренажерної підготовки за напрямком:

- «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації)» (Radar Navigation, Radar Plotting and Use of ARPA (Operational level) проходять судноводії (штурмани) або здобувачі освіти, які навчаються в морському закладі вищої освіти за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Навігація і управління морськими суднами» та мають не менше шести місяців стажу роботи на морських суднах у складі палубної команди. Підготовка виконується відповідно до вимог Конвенції ПДНВ, розділу А-II/1, таблиці А-II/1;
- «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка, використання ЗАРП, робота в колективі на містку, пошук і рятування (рівень управління)» (Radar Navigation at Management level, Radar, ARPA, Bridge

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 12 з 23

Teamwork, Search and Rescue) проходять слухачі, які мають диплом не нижче штурмана далекого плавання та/або досвід роботи на посаді вахтового помічника капітана, а також мають свідоцтво «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації)» відповідно до модельного курсу ІМО 1.07. Підготовка виконується відповідно до вимог Конвенції ПДНВ, розділу А-II/2, таблиці А- I/2;

- «Використання електронних картографічних та навігаційно-інформаційних систем (ЕКНІС)» (The Operational Use of Electronic Chart Display and Information Systems (ECDIS)) проходять судноводії та здобувачі освіти, які навчаються в морському закладі вищої освіти за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Навігація і управління морськими суднами». Підготовка виконується відповідно до вимог розділів А-I/12 (пункти 1, 2), В-I/12 (пункти 36-66), А-II/1, А-II/2 та А-II/3 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 1;

- «Управління складом навігаційної вахти на містку» (Bridge Resource Management) проходять судноводії, які пройшли навчання та підготовку за напрямом «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання та використання засобів автоматичної радіолокаційної прокладки» до вимог Правила І/12 Конвенції ПДНВ, розділів А-I/12 (пункти 1, 2), А-II/1, А-II/2, А-VIII/2 (частини 3, 4, 4-1), В-I/12 (пункти 68-69), В-VIII/2 (частина 4-1) Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 1.22;

- «Управління складом вахти машинного відділення» (Engine Room Resource Management):

- рівень експлуатації проходять механіки, які мають диплом не нижче механіка третього розряду або здобувають освіту на старших курсах спеціальності «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Управління судовими технічними системами і комплексами» морського закладу вищої освіти відповідно до вимог розділу А-III/1 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 2.07;

- рівень управління проходять механіки, які мають диплом не нижче другого та першого розряду відповідно до вимог розділу А-III/2, А-VIII/2 (частини 3, 4, 4-2) Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 2.07;

- допоміжний рівень проходять мотористи відповідно до вимог розділу А-III/4 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 2.07;

- рівень експлуатації проходять електромеханіки та здобувачі вищої освіти «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Експлуатація судового електрообладнання і засобів автоматики» морського закладу вищої освіти відповідно до вимог розділу А-III/6 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 2.07;

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 13 з 23

- допоміжний рівень проходять електрики відповідно до вимог розділу А-III/7 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 2.07;
- «Оператор ГМЗЛБ із загальним дипломом» (General GMDSS Operator) проходять судноводії або здобувачі освіти, які навчаються в морському закладі вищої освіти за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Навігація і управління морськими суднами» та радіоспеціалісти;
- «Оператор ГМЗЛБ з обмеженим дипломом» (Restricted GMDSS Operator) проходять судноводії прибережного плавання або здобувачі освіти, які навчаються в морському закладі вищої освіти за спеціальністю «Морський та внутрішній водний транспорт» спеціалізацією «Навігація та управління морськими суднами» та радіоспеціалісти.

6.4. Навчальні плани та програми передбачають отримання або оновлення (проведення навчальних занять за повною чи скороченою програмою) знань за напрямками підготовки.

6.5. У навчальному плані та програмі підготовки зазначаються:

- вступні вимоги до слухачів;
- навчальний план курсу (назви тем та кількість годин);
- навчальна програма курсу (перелік завдань, посилання);
- критерії оцінювання знань;
- контроль знань і його характеристика;
- рекомендації викладачу;
- вимоги щодо комплектності, складу обладнання і спорядження;
- вимоги щодо інструкторсько-викладацького складу.

6.6. Зарахування слухачів для навчання на курсах в Центрі здійснюється відповідно до наказу ректора. Тривалість навчання – від 2 до 14 робочих днів.

6.7. Прийом документів для зарахування на навчання на курсах навчально-тренажерної підготовки здійснюється за особистою заявою слухача (**Додаток № 1**). До заяви додаються ксерокопії:

- паспорта моряка, за його відсутності – громадянського паспорта з перекладом на англійську мову;
- ідентифікаційного коду;
- за необхідності – послужної книжки;
- за необхідності – копії свідоцтва «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна прокладка та використання ЗАРП (рівень експлуатації)» / «Судноводіння з використанням радіолокатора, радіолокаційна

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 14 з 23

прокладка, використання ЗАРП, робота в колективі на містку, пошук і рятуння (рівень управління)».

Надається кольорове фото (матове) 3 x 4 - 2 шт.

Документи приймаються протягом року.

6.8. Навчальні заняття розпочинаються після формування груп.

6.9. У разі успішного закінчення курсу підготовки та опанування відповідного рівня компетентності слухачу видається відповідний документальний доказ підготовки (свідоцтво) (**Додаток №3**).

У разі невиконання вимог відповідних навчальних програм, а також грубого порушення правил внутрішнього трудового розпорядку слухач відраховується з Центру за наказом ректора академії та видається відповідна довідка.

6.10. Інформація про видачу свідоцтва фіксується в Журналі реєстрації видачі свідоцтв.

6.11. Слухачі Центру мають право вносити пропозиції щодо удосконалення освітнього процесу.

6.12. Слухачі Центру зобов'язані:

- виконувати завдання, передбачені відповідними навчальними програмами;
- дотримуватися вимог та правил внутрішнього трудового розпорядку.

6.13. На кожного слухача Центру формується «Особова справа» – файлова папка, яка містить копії наступних документів:

- копія квитанції про оплату за навчання в центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії
- заява слухача;
- договір (**Додаток № 2**). Повна назва як в договорі «Особова справа» слухача зберігається у центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації до кінця поточного навчального року та передається до архіву наприкінці року, де зберігається згідно із законодавством.

6.14. Зарахування викладачів для роботи в центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації відбувається за трудовою угодою відповідно до наказу ректора академії.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	Стор. 15 з 23

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Відповідальність за видання, актуалізацію та анулювання Положення несе завідувач Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації відповідно до Документованої процедури «Управління документацією».

7.2. Відповідальність за виконання вимог Положення несуть посадові особи відповідно до власних функціональних обов'язків.

7.3. Контроль за виконанням вимог цього Положення несе проректор з науково-педагогічної роботи ХДМА.

УКЛАДАЧІ:

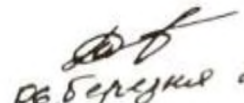
Завідувач Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації

06 березня 2026.

Іван РЯБУХА

Фахівець Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації

06 березня 2026

Ірина
ТАТОЧЕНКО

ПОГОДЖУЮ:

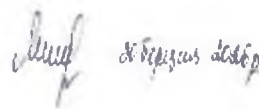
Проректор
з науково-педагогічної роботи

26.03.2026

Андрій БЕНЬ

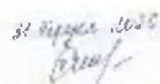
В.о. головного бухгалтера

06 березня 2026

Наталія
МЕЛЬНИК

Т.в.о. начальника відділу
забезпечення якості освіти

31 березня 2026

Тетяна
СПИЧАК

Начальник юридичного відділу

18.03.26

Олександр
СЛІПЧЕНКО

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 16 з 23

Додаток № 1

Ректору
Херсонської державної
морської академії

_____ ,
(прізвище, ім'я, по батькові)

який мешкає за адресою: _____

домашній телефон: _____

мобільний: _____

ЗАЯВА

Прошу надати освітню послугу щодо сертифікаційної підготовки за напрямком

Про себе повідомляю:

Звання, посада на судні _____

Стаж роботи на посаді _____

Паспорт, серія _____ № _____, виданий _____

Реєстраційний номер облікової картки платника податків _____

З умовами надання освітньої послуги у Херсонській державній морській академії
ознайомлений (на).

« _____ » _____ 20__ р. _____

(підпис)

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 17 з 23

Додаток № 2

ДОГОВІР № _____

про навчання в центрі тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії

м. Одеса " ____ " _____ 20 р.

Херсонська державна морська академія в особі ректора _____,

що діє на підставі Статуту, далі – **Виконавець**,
та _____

(прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, або повна назва юридичної особи, назва документа, що встановлює правоздатність такої юридичної особи)
далі – **Замовник**, далі – **Сторони**, уклали **Договір**:

1. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ.

Виконавець бере на себе зобов'язання за рахунок коштів **Замовника** здійснити навчання (далі – **освітню послугу**),

(прізвище, ім'я, по батькові слухача)

слухача Центру тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії за напрямком підготовки:

на навчальній базі _____

Виконавця з _____ по _____.

(зазначити термін навчання)

2. ВИКОНАВЕЦЬ ЗОБОВ'ЯЗУЄТЬСЯ:

- 2.1. Надати **Слухачу** освітню послугу на рівні державних та міжнародних стандартів навчально-тренажерної підготовки.
- 2.2. Забезпечити дотримання прав слухачів відповідно до чинного законодавства.
- 2.3. Видати **Слухачу** документ – свідоцтво.
- 2.4. Інформувати **Замовника або Слухача** про правила та вимоги щодо організації надання освітньої послуги, її якості та змісту, про права і обов'язки **Сторін** під час надання та отримання таких послуг.
- 2.5. Ознайомити **Замовника або Слухача** зі змістом Статуту Херсонської державної морської академії в частині, що їх стосується, та з правилами внутрішнього розпорядку академії.
- 2.6. У разі дострокового припинення дії **Договору** (незалежно від підстав для такого припинення), що тягне за собою припинення надання **Слухачу** освітньої послуги, **Виконавець** повертає **Замовнику або Слухачу** невикористані кошти, що були внесені **Замовником або Слухачем**, як попередня плата за надання освітньої послуги. Розмір коштів, що підлягають поверненню, зменшується на величину сплачених **Виконавцем** податків та понесених витрат на виконання умов договору.

3. ОБОВ'ЯЗКИ ЗАМОВНИКА ТА СЛУХАЧА

- 3.1. Своєчасно вносити плату за отриману освітню послугу в розмірах та у терміни, встановлені пп. 4.1, 4.2, 4.3 **Договору**.
- 3.2. Виконувати вимоги законодавства, Статуту та правил внутрішнього розпорядку **Виконавця**, в тому числі з організації надання зазначених у цьому договорі освітніх послуг, а також дотримуватися встановлених правил поведінки (недопущення будь-якого вживання алкогольних напоїв, наркотичних та психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів та ін).
- 3.3. Виконувати графік освітнього процесу та вимоги навчальних планів та програм.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 18 з 23

4. ПЛАТА ЗА НАДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ ТА ПОРЯДОК РОЗРАХУНКІВ

- 4.1. Розмір плати встановлюється на увесь термін надання освітньої послуги і **Сторонами** не може змінюватися за винятком, коли підвищення вартості навчання обумовлено: підвищенням Державою заробітної платні науково-педагогічним, педагогічним працівникам закладів вищої освіти, ростом цін на комунальні послуги та енергоносії чи прийняття інших законодавчих нормативно-правових актів, які є обов'язковими для виконання **Виконавцем**.
- 4.2. Загальна вартість освітньої послуги становить _____
(_____)
(прописом) грн.
- 4.3. **Слухач** вносить плату до початку надання освітніх послуг **Виконавцю** готівкою чи безготівково через установи банку за увесь період навчання.
5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН ЗА НЕВИКОНАННЯ АБО НЕНАЛЕЖНЕ ВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.
- 5.1. За невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цим **Договором Сторони** несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

6. ПРИПИНЕННЯ ДОГОВОРУ.

- 6.1. **Дія Договору** припиняється:
- за згодою **Сторін**;
 - якщо виконання **Стороною** своїх зобов'язань стає неможливим у зв'язку з прийняттям нормативно-правових актів, що змінили умови, встановлені цим **Договором** щодо освітньої послуги, і будь-яка із **Сторін** в цьому випадку не погоджується про внесення змін до **Договору**;
 - у разі ліквідації юридичної особи – **Замовника** або **Виконавця**, за умови, якщо не визначена юридична особа, що є правонаступником ліквідованої **Сторони**;
 - за невиконання **Слухачем** п.3.1; 3.2; 3.3 **Договору**.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ.

- 7.1. Договір укладено у двох примірниках (по одному для кожної із сторін).
- 7.2. Усі зміни та доповнення до Договору укладаються у письмовій формі та є невід'ємною частиною Договору.

ПРИМІТКИ:

1. Договір може бути укладений Сторонами в інтересах третіх осіб. Якщо Договір укладається Замовником в інтересах третьої особи (Слухача), то Слухач також підписує Договір із відображенням у Договорі своїх реквізитів.

ЮРИДИЧНІ АДРЕСИ СТОРІН:

ЗАМОВНИК

Прізвище та ініціали _____

Паспорт серія _____ № _____
виданий _____

Ідентифікаційний номер _____

Адреса _____

Контактний телефон _____

ПІДПИС _____

ВИКОНАВЕЦЬ

Херсонська державна морська академія _____

Ректор _____

Головний бухгалтер _____

М.П. _____

Погоджено*:

Планово-фінансовий відділ _____

Юридичний відділ _____

*Погоджується на примірнику навчального закладу.

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	

Додаток № 3

 УКРАЇНА СВІДОЦТВО ФАХІВЦЯ	 UKRAINE CERTIFICATE OF PROFICIENCY
№ _____ ВИДАНО НА ПІДСТАВІ ПОЛОЖЕНЬ МІЖНАРОДНОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ПІДГОТОВКУ І ДИПЛОМУВАННЯ МОРЯКІВ ТА НЕСЕННЯ ВАХТИ 1978 РОКУ, З ПОПРАВКАМИ Заклад з підготовки моряків <u>Центр тренажерної підготовки, післядипломної освіти та підвищення кваліфікації Херсонської державної морської академії</u> , схвалений Адміністрацією судноплавства, засвідчує, що _____ <small>прізвище, ім'я, по батькові слухача</small> пройшов курс _____ _____ Дата народження власника: _____ Дата видачі: _____ Дійсний до: _____ Проректор з НПР _____ Андрій БЕНЬ	№ _____ ISSUED UNDER THE PROVISIONS OF THE INTERNATIONAL CONVENTION ON STANDARDS OF TRAINING, CERTIFICATION AND WATCHKEEPING FOR SEAFARERS, 1978, AS AMENDED The Seafarers' Training <u>Postgraduate Education and Training Experience Centre</u> <u>Kherson State Maritime Academy</u> , approved by the Shipping Administration, certifies that _____ has completed _____ _____ _____ Date of birth of the holder _____ Date of issue: _____ Valid until: _____ Vice-Rector _____ Andrii BEN Photograph of the holder of certificate Seal of the Seafarers' Training Institution _____ (Signature of the holder of the certificate)
Фотографія власника свідоцтва Печатка закладу з підготовки моряків _____ <small>(підпис власника свідоцтва)</small> Оригінал цього свідоцтва повинен згідно з пунктом 11 правила I/2 Конвенції знаходитися на судні, доки його власник працює на цьому судні. Автентичність та дійсність цього документа відповідно до інформації у Державному реєстрі документів моряків можуть бути перевірені за допомогою унікального QR коду або електронною поштою _____	The original of this certificate must be kept available in accordance with regulation I/2, paragraph 11 of the Convention while its holder is serving on a ship. The authenticity and validity of this document, according to information of the State Register of Seafarers' Documents can be verified by QR code or by e-mail _____ _____ Unique QR code

Херсонська державна морська академія		Система менеджменту якості	04-293-2026 Версія № 2
ЗМІНА: 0	ВИДАННЯ: 01.03.2026	Положення про навчально-тренажерну підготовку у Херсонській державній морській академії	
			Стор. 22 з 23

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

Номер зміни	Дата	Сторінки зі змінами	Перелік пунктів, у яких відбулися зміни

